No. 1308 Zaterdag 23 Januari 1909 26ste Jaargang

# AMIGOE DI CURAÇAO

## WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 22 Januari, 1909.

## Blij Vooruitzicht.

*Vergadering op 22 December van de Tweede Kamer der Staten Generaal.*

*Handelingen.*

De Voorzitter: Ik geef thans het woord aan den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, die het mij gevraagd heeft.

De heer Heemskerk, Minister van Binnenlandsche Zaken: Door Hare Majesteit de Koningin daartoe gemachtigd, en met groote dankbaarheid, heb ik de eer aan de Kamer mede te deelen, dat het Hare Majesteit de Koningin heeft behaagd, den Raad van Ministers uit te noodigen, openbare bekendheid te geven aan de volgende verklaring, welke hedenavond in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst:

„'s Gravenhage, 21 December 1908.

„*Aan*
*Hare Majesteit de Koningin.*

„Mevrouw!

„Wij achten ons gerechtigd tot de verblijdende verzekering, dat bij Uwe Majesteit ontwijfelbaar zwangerschap bestaat en dat deze tot in de tweede helft van haar duur is gevorderd.

„Het verheugt ons tevens te kunnen verklaren, dat alle verschijnselen in overeenstemming zijn met den toestand van volkomen ongestoorde gezondheid.

„Dr. Roessingh.

Prof. B. J. Kouwer."

De Volksvertegenwoordiging stemt, daarvan is de Raad van Ministers overtuigd, van harte in met den innigen wensch, dat dit, onder Gods zegen, moge strekken tot heil van de Koningin en Haar Huis, en van het gansche Nederlandsche volk."

(*Luid en driewerf herhaald hoera.*)

De Voorzitter: Ik heb de eer Zijn Excellentie den heer Minister van Binnenlandsche Zaken, namens de Kamer, dank te zeggen voor de mededeeling, door hem, in opdracht van Hare Majesteit de Koningin, gedaan.

Ik houd mij verzekerd, dat de Kamer daarvan met vreugdevolle aandoening heeft kennis genomen, en dat haar de eerbiedige en hartelijke wensch vervult, dat de hoopvolle verwachtingen, waarvan zij de mededeeling mocht ontvangen, onder Gods zegen, mogen worden verwezenlijkt.

(*Toejuiching.*)

De heer Troelstra: Ik vraag het woord.

Verschillende stemmen: Neen, neen, niet geven!

De Voorzitter: Ik acht mij niet bevoegd den heer Troelstra het woord niet te verleenen omtrent de mededeeling der Regeering, en geef hem dus daartoe het woord.

De heer Troelstra: Mijnheer de Voorzitter! Ik acht mij geroepen, waar hier naar aanleiding der demonstratie, die wij zooeven hebben bijgewoond, gesproken is namens de gansche Kamer, de verklaring af te leggen, dat er leden in deze Kamer zijn, die in het zoo pas medegedeelde geen aanleiding vinden om zich voor deze demonstratie verantwoordelijk te stellen.

De Voorzitter: Ik hoop dat deze mededeeling geen aanleiding zal geven tot verdere beschouwingen."

De beraadslaging over hoofdstuk X worden hervat.

„De officieele bevestiging van het heuglijk bericht over den toestand van Hare Majesteit de Koningin gaf aan de zitting der Tweede Kamer van gistermiddag een buitengewoon karakter. Al was sinds lang in den lande bekend, welk een gelukkige gebeurtenis ten Hove wordt tegemoet gezien, toch zal de ambtelijke mededeeling allerwege met groote belangstelling worden vernomen, te meer daar de medische verklaring, waarvan der Kamer konde werd gedaan, in hooge mate geruststellend klinkt. Alle verschijnselen getuigen, naar de bevinding der geneesheeren, van volkomen ongestoorde gezondheid; en de hoop mag dus worden gekoesterd, dat het blijde vooruitzicht thans zal worden werwezenlijkt.

Gods zegen bidden wij daarvoor af. En de geestdrift, welke zich gisteren openbaarde in de Kamer, zal ongetwijfeld weerklank vinden in alle deelen des lands. In *alle* deelen. De leider der sociaal-democratische fractie heeft gemeend, zich aan 't vreugdebetoon opzettelijk te moeten onttrekken. Hij gevoelde behoefte, te demonstreeren in anderen zin, te manifesteeren tegen het koningschap. De arme man! Hij gevoelde misschien zelf wel, hoe antipathiek de rol was, die hij vervullen ging. Hij zou misschien het liefst gezwegen hebben. Maar...... de partijgenooten, de „intellectuels" en anderen, die nu juist niet bepaald met de meest vriendschappelijke gezindheid de *faits et gestes* der Kamerfractie volgen, zijn er ook nog! En Troelstra sprak. Zwijgen zou van *moed* hebben getuigd. Zijn spreken verried angst,— vrees voor de *Tribune*-redactie, voor het eerstvolgend congres, voor allen, die in „de partij" op de bekende zachtzinnige manier plegen af te breken en neer te houwen. Brutaliteit en moed zijn twee zeer verschillende dingen. Dit blijkt vooral bij de sociaaldemocraten.

Een krachtige echo zal Troelstra's woord in den lande niet wekken.

Integendeel.

Het voortbestaan van de monarchie is een zaak van het hoogste belang voor Nederland. En evenzeer, dat de band blijve gehandhaafd tusschen Nederland en het Oranjehuis. Wordt de blijde verwachting ten Hove verwezenlijkt, dan zal ons land eenerzijds van harte deelen in de vreugde van zijn geliefde Koningin, en tevens zich geruster voelen voor de toekomst der natie.

Zoo zij het!

(*Het Centrum.*)

*Het Vaderland* schrijft:

Uit het bovenstaande blijkt, dat een bericht, in September jl. in ons blad verschenen, gelukkig onjuist is geweest. Ofschoon de plaatsing ons door het vóór dien tijd nimmer teleurgestelde vertrouwen in onzen berichtgever destijds gerechtvaardigd scheen, hebben wij deswege onze verontschuldiging aan te bieden, hetgeen in deze blijde omstandigheden een plicht is, die ons niet zwaar kan vallen."

## HET ORANJEBOEK
OVER
## VENEZUELA.

Thans is aan de Tweede Kamer overgelegd het z. g. Oranjeboek, bevattende een systematisch gerangschikte reeks van stukken, die een overzicht geven van de ontstane moeilijkheden. En ofschoon de inhoud voor het oogenblik in belangrijkheid moet wijken voor hetgeen in de laatste dagen heeft plaats gehad, is het voor de historie van het conflict toch van belang. De bundel wordt voorafgegaan door een inleidende acte, gedagteekend 21 December 1908, van den Minister van Buitenlandsche Zaken.

De Minister begint daarin met de erkentenis, dat de overgelegde verzameling op verre na niet volledig te noemen is in dien zin, dat zij aan de kennisneming der Staten-Generaal zou overleggen alle correspondentie, welke door Hr. Ms. Regeering gevoerd is in de laatste zes maanden over dit, de Nederlandsche belangen van zoo nabij rakend hoogst gewichtig onderwerp. Van een uitgebreid deel der correspondentie moest openbaarmaking achterwege blijven, o. a. de schriftelijke gedachtenwisseling, welke met andere mogendheden in verband met ons optreden tegenover Venezuela heeft plaats gevonden.

Te dien opzichte deelde de Minister mede, dat van alle mogendheden zonder onderscheid met wie de Nederlandsche Regeering zich om eenige reden in betrekking heeft gesteld, de meest onomwonden instemming met de gevolgde gedragslijn is ontvangen geworden en dat, waar geen harer om eenige daadwerkelijke medewerking verzocht is, overtuigd als de Regeering was, dat zij volkomen bij machte zou zijn op eigen krachten te bouwen, desniettemin van alle zonder onderscheid de moreele steun niet is uitgebleven. Van de Vereenigde Staten van Amerika mocht de Regeering met groote erkentelijkheid vernemen, dat de door het Kabinet van Washington gehuldigde Monroe-leer zich tegen een gewapend optreden tegen Venezuela en zelfs tegen eene, mits tijdelijke, bezetting van Venezolaansch grondgebied niet verzette.

De steun, van alle zijden ondervonden, heeft de Regeering versterkt in haar overtuiging, dat zij den rechten weg was ingeslagen en zonder schennis van rechten van derden en met toepassing van middelen, die geëvenredigd waren aan de grieven, waarvoor voldoening geëischt diende te worden, de kans op het verkrijgen dier voldoening zoo groot mogelijk te doen zijn. Zij heeft getracht zich daarbij van den allereersten aanvang af steeds rekenschap te geven, welke onvermijdelijkerwijs de volgende stap zou zijn, tot welke de gedane stap zou leiden en is zoo gelukkig geweest dientengevolge naar een vast omlijnd plan te kunnen werken. De toestand, dien de Regeering gaarne vermeden had gezien, heeft haar echter nimmer overrompeld, maar de eventualiteit daarvan is te allen tijde voorzien.

Wat Hr. Ms. Regeering bij het afbakenen dier gedragslijn steeds voor oogen heeft gestaan was:

1o. de groote wenschelijkheid om in de materieele schade, aan de kolonie Curaçao toegebracht, het hoofdmotief voor haar handelend optreden te vinden en dus op een opheffing dier schade en wel binnen een redelijk tijdsverloop aan te sturen, daarbij door eene beperking harer eischen voorkomende, dat zij door te veel vragen de kans op inwilliging van het allernoodzakelijkste in gevaar zou brengen of vertraging in de afdoening zou bevorderen;

2o. hare door veelzijdige grondige en weldoordachte overwegingen gevestigde overtuiging dat meer nog dan ergens elders op de wereld eene oplossing van moeilijkheden met een land van de gesteldheid van Venezuela voor alles langs vreedzamen weg moest gevonden worden.

Niettemin was de Regeering tevens verplicht om door het samentrekken eener voldoende zeemacht langs de kusten aan haar van verzoeningsgezindheid doortrokken vertoogen zekere kracht bij te zetten en zich te hoeden voor verrassingen, welke gegeven de persoonlijkheid van den eigenlijken tegenstander, te voorzien waren, maar door den grooten afstand en de hinderlijke stoornis in de correspondentie al lichtelijk te laat vernomen zouden worden.

De Regeering heeft zich daarnevens ook laten leiden door de overweging, dat haar standpunt er niet anders dan krachtiger door kon worden, indien zij ridderlijk ongelijk erkende, waar daartoe aanleiding bestond. Met alle vertrouwen meent de Minister te kunnen zeggen, dat deze erkenning van ongelijk in geene deel heeft te kort gedaan aan de kracht, waarmee de Regeering zich verdedigd heeft waar het recht aan hare zijde stond. De Minister vleit zich eveneens, dat een aandachtige lezing der twee Nederlandsche nota's, reeds vroeger aan de Kamer overgelegd, de overtuiging zal afdwingen, dat de Regeering, geleid door de spreekwoordelijke waarheid, dat des vogels zang van zijn eigen voorming afhangt, zich aan den toon der uit Venezuela ontvangen nota's weinig of niet heeft laten gelegen liggen, maar deze latende voor wat hij was, het zich ten plicht heeft gesteld, de eischen der hoffelijkheid te blijven in acht nemen en in dien vorm van een gezindheid tot tegemoetkoming blijk te geven, die naar de overtuiging der Regeering haar de voldoening schenkt inderdaad alles te hebben aangewend, wat den president van Venezuela een vreedzame bijlegging der geschilpunten mogelijk zou gemaakt hebben.

Toen dan ook de tweede nota niet de geringste waardeering had ontmoet, maar integendeel opnieuw op hoogen toon was beantwoord, heeft de Regeering gemeend, dat eene nog verdere wisseling van diplomatieke uiteenzettingen met hare waardigheid niet strookte en zij zich tot een eenvoudige bevestiging van ontvangst mocht beperken. Nochtans heeft de Regeering in hare derde nota aan Venezuela nogmaals de uitdrukkelijke verzekering toegevoegd dat bij intrekking van het decreet van 14 Mei, zij tot het voeren van elke onderhandeling bereid zou zijn. Het standpunt der Nederl. Regeering ten opzichte van het decreet van 14 Mei en van hare eisch tot intrekking daarvan, is steeds het volgende geweest: alhoewel de President van Venezuela bij uitvaardiging van dat decreet een souverein recht uitoefende, zoo heeft het werkelijk geen nader betoog van noode, dat tusschen bevriende Staten de uitoefening van souvereine rechten noodzakelijkerwijze aan beperkingen onderworpen is. Tusschen twee landen als Curaçao en Venezuela, waarvan het eerste economisch nog zoo geheel van het laatste afhankelijk is, bestaat die stilzwijgende verplichting tot beperking ten opzichte van fiscale of commercieele maatregelen, evenzeer als Curaçao, waarvan politisch Venezuela zoozeer afhankelijk is, een stilzwijgende verplichting heeft om hare vrijheid aan banden te leggen in aangelegenheden, die de polieke rust van Venezuela in gevaar brengen. Toen dan ook de Regeering van Venezuela in hare nota van 28 Juli 1908 verklaarde, dat zij de vriendschappelijke betrekkingen verbrak, bevestigde zij feitelijk slechts den toestand, door haar decreet van 14 Mei reeds in het leven geroepen. Desniettemin heeft toen de Regeering niets gedaan van dat, waartoe zij door de houding van Venezuela volkomen het recht kreeg, n.l. ook harerzijds de beperkingen in hare souvereine rechten niet meer in acht te nemen, die onder bevriende staten geboden zijn; zij heeft president Castro integendeel de gelegenheid willen geven op zijn besluit terug te komen zonder de gevolgen van het jus talionis te hebben ondervonden.

Edoch, deze heeft dat niet gewild en in onze welgemeende waarschuwing, dat wij ingeval zijner volgehouden weigering der herroeping, ook ons op zijn standpunt zouden stellen, geheel ten onrechte een dreigement willen zien.

Aan den eisch, door hem gesteld, om persoonlijke onderhandelingen te openen, kon niet voldaan worden, zoolang hij niet door herroeping van het decreet, den beiden onderhandelaars eerst weder een vasten grond onder de voeten wilde teruggeven, dien hij door het verbreken der vriendschappelijke betrekkingen had weggenomen. Dit stand- en gezichtpunt blijft de Regeering ook nu nog innemen en zelfs nu de verhoudingen met Venezuela, sedert kort een zooveel scherper karakter hebben aangenomen, blijft de Regeering niettemin tot elke ernstig gemeende onderhandeling bereid, mits de grond daartoe geëffend wordt door inwilliging van hetgeen zij daartoe onmisbaar rekent.

De Minister hoopt, dat bijna een ieder de overtuiging der Regeering zal deelen, dat een voorstel tot arbitrale beslissing in dezen gelijk zou gestaan hebben met een zich neerleggen bij den door president Castro in het leven geroepen toestand en daarmede onafzienbare verlenging van het lijdensproces van Curaçao zou beteekend hebben, zonder nog te spreken van het hoogst problematiek voordeel, dat voor onze verhoudingen op den duur uit een voor ons gunstige arbitrale uitspraak zou voortgevloeid zijn. In dat opzicht wordt hier herinnerd aan een arbitrale uitspraak door wijlen koning Alphonsus XII van Spanje tusschen Columbia en Venezuela, ten gunste der eerstgenoemde republiek gedaan en op de uitvoering waarvan nog tot op heden vergeefs door Columbia bij Venezuela wordt aangedrongen.

Bij de uiteenzetting van den inhoud der overgelegde stukken, vestigt de Minister o. a. de aandacht op de correspondentie, waarbij de minister-resident De Reus verslag gaf van de uitvaardiging van het decreet van 14 Mei, en verdere daarmede verband houdende maatregelen, alsmede van de protesten door hem daartegen bij de Venezuelaansche Regeering ingediend.

In een der brieven van den heer De Reus, aan den Minister van Buitenlandsche Zaken van Venezuela dd. 21 Mei 1908, komt de uitdrukking voor „een booze droom," die de geheel onwillekeurige aanleiding is geworden van een onvoorziene complicatie in deze phase der moeilijkheden. Immers, uit het advies van Minister Paúl op een betrekkelijk schrijven bleek, dat den heer De Reus verweten werd, in de onderhandelingen een kwaadwilligen geest gebracht te hebben, terwijl uit de wijze, waarop de Venezolaansche Regeering zulks te kennen gaf, bleek, dat volgens haar de uitdrukking het eerst door den heer De Reus was gebezigd.

De minister-resident, zich bewust, die uitdrukking niet gebezigd te hebben, begaf zich ter verkrijging van ophelderingen naar het ministerie van Buitenlandsche Zaken, waar hij reeds spoedig tot de ontdekking kwam, dat zijne woorden „een booze droom" uit de geincrimineerde zinsnede vertaald waren geworden. Aan zijn vertoogen daartegen werd echter aanvankelijk geen oor geleend, weshalve de Minister den minister-resident den 19en Juli 1908 telegraphisch opdroeg op een persoonlijke audiëntie bij den President ten krachtigste aan te dringen ter opheldering van dit zoo verreikend misverstand. Dit was „het persoonlijk misverstand", waarop de Minister doelde bij de beantwoording van de interpellatie-Van Heeckeren van Kell in de Eerste Kamer. Denzelfden dag echter, nadat de Minister die verklaring had afgelegd, gewerd hem de officieele mededeeling van het veel ernstiger conflict van persoonlijken aard, gerezen tusschen den heer De Reus en president Castro. Dit is de bekende geschiedenis van „Hou en Trouw," waaromtrent de Minister zijne in de Tweede Kamer onlangs gegeven verklaringen gaf.

Door het vertrek van den heer De Reus nam de geheele verwikkeling een ander karakter aan, maar werd de juiste beoordeeling van hetgeen verder voorviel belangrijk verzwaard wegens de afwezigheid van een ter plaatse zich bevindenden raadsman. Gaarne echter neemt de Minister deze gelegenheid te baat om de waardeering van Hr. Ms. Regeering uit te spreken voor het beleidvol optreden van den Duitschen gezant, baron Von Seckendorff, die zich wel, met machtiging zijner regeering met

de tijdelijke waarneming der Nederlandsche belangen heeft willen belasten en daarin een toewijding en doorzicht getoond heeft, die Zijne Excellentie onze dankbaarheid verzekeren.

Den lateren loop van zaken schetsende, verklaart de Regeering Venezuela te beschouwen als een staat, met welken geen vriendschapsbetrekkingen worden onderhouden en tegenover welken zij het recht van représaille heeft voor de grieven en het onrecht, haar aangedaan. Bij deze zienswijze wenscht de Regeering te volharden en van dat recht wenscht zij binnen alle grenzen, haar door het volkenrecht gelaten, gebruik te maken, zoolang door Venezuela aan dien door haar geschapen toestand geen einde wordt gemaakt. Zij zal doorgaan den eigendom van derden angstvallig te sparen en ook den privaat-eigendom ter zee van Venezolanen te eerbiedigen, hare maatregelen richtende tegen de gouvernementsmarine van de republiek. Nadrukkelijk is 't in Venezuela bekend gemaakt, dat de genomen en nog te nemen maatregelen geenszins gericht zijn tegen het Venezolaansche volk, maar slechts tegen het bewind van president Castro, en zij vleit zich met de hoop, dat zij in de gebeurtenissen der laatste dagen te Caracas, bevestigd mag zien hare verwachting, dat zij in dezen niet te vergeefs op de medewerking van het Venezolaansche volk gerekend heeft.

De Regeering blijft ook ten volle vertrouwen, dat de moreele steun der mogendheden, die haar tot nu toe in de afwikkeling harer moeilijkheden zoo ondubbelzinnig is betoond en waarin zij om hare lankmoedigheid en bezadigdheid is geprezen, haar ook thans zal verzekerd blijven. Zij vertrouwt ook, na de uiteenzetting van hetgeen zij heeft moeten doen ter beslechting van een der neteligste moeilijkheden waarvoor ons vaderland sedert lange jaren is geplaatst geworden, haar den krachtigen en onmisbaren steun der Volksvertegenwoordiging zal geven: slechts daarmede zal zij zich sterk gevoelen om, voortschrijdende langs den ingeslagen weg, haar doel: een duurzame vriendschappelijke verhouding tusschen Venezuela en een opbloeiend Curaçao te zullen bereiken, zonder dat zulke met ook slechts één menschenleven zoude behoeven betaald te worden.

De Regeering zal zich gelukkig achten, indien zij door hare uiteenzetting er tevens in geslaagd is de overtuiging te vestigen, dat men haar ten onrechte van overdreven geheimzinnigheid heeft beschuldigd. Wetende, dat elke beschouwing en bespreking der bestaande verwikkelingen in de pers onmiddellijk naar Caracas werd overgebracht, was het gevaar niet te onderschatten, dat elke critiek over de door de Regeering gevolgde gedragslijn, President Castro maar al te zeer in zijn tegenstand zou gaan versterken en aan de boven alles gewenschte vreedzame oplossing nieuwe hinderpalen in den weg zou stellen."

Wij behoeven aan deze korte samenvatting van het standpunt der Regeering thans niets meer toe te voegen, dan dat het einde dezer netelige quaestie haar beleid ten volle zal rechtvaardigen.

(*De Tijd.*)

## HET SUCCES VAN NEDERLAND.

Blijde stemmen gaan alom op in de pers om het succes van Nederland. *Het Vaderland* gaat de gebeurtenissen der laatste dagen na en noemt de intrekking van het scheepvaartbesluit door Gomez de apotheose. Het blad schrijft dan:

„Met dit laatste, waarmede wij ons volk en onze Regeering, maar allereerst de bevolking van Curaçao gelukwenschen, is de hoofdzaak van ons gewapend optreden in de Venezolaansche wateren weggenomen, en een succes bereikt, waartoe de houding onzer Regeering wel niet alles, maar toch veel heeft bijgedragen."

De *Nieuwe Courant* gaat nog verder. Ze zegt:

„Castro's val, de omwenteling in Venezuela, de herroeping van de beruchte Mei-decreten ten opzichte van Curaçao, het zijn historische feiten, welke zoowel voor Nederland en voor het Venezolaansche volk van heugelijke beteekenis mogen worden geacht."

„Is Curaçao's positie in Midden-Amerika er aanzienlijk door verbeterd, niet minder is dit met het — 't blijve dan steeds bescheiden — prestige van Nederland bij de mogendheden het geval", zegt het blad.

Tot dusver scheen het voor Nederland het van zelf sprekende, dat het bij elke mogelijke botsing met een anderen Staat uit den weg had te gaan: de besprekingen, door een deel der pers aan het incident met Venezuela gewijd, hebben genoegzaam bewezen, dat ook in dit geval de meening aanhangers vond, dat Nederland beter deed ook thans in het hoekje te blijven. Maar, zegt de *N. Crt.*, „een andere gedragslijn is gevolgd; een besliste houding is aangenomen, terwijl de geheele wereld toekeek, en ...... Nederland heeft zijn zin gekregen."

Reden tot het maken van grooten ophef hebben wij Nederlanders echter niet, want het verkregen succes houdt grootendeels verband met de omstandigheid dat voor eene kleinere Mogendheid de kansen gunstiger stonden dan voor een groote; maar toch mogen wij er trotsch op zijn dezen internationalen dienst te hebben kunnen bewijzen.

„Een oprechte gelukwensch is Nederland en zijn kolonie aan de Nederlandsche regeering, en inzonderheid aan den minister van buitenlandsche zaken schuldig wegens het bereiken van dit werkelijk niet gering te schatten succes. Het persoonlijk beleid van den heer De Marees van Swinderen, die zich in dezen een vooruitziend, kalm en toch beslist bewindsman toonde, heeft daartoe ongetwijfeld een zeer belangrijk deel bijgedragen."

Een der gevolgen van de betere verhouding met Venezuela zal ook zijn het herstel van het verbod tot uitvoer van wapenen, dat tijdens de moeilijkheden geschorst is, maar tot dien maatregel zal eerst kunnen worden overgegaan na regeling van het geschil met den naar Nederland uitgezonden gelastigde der republiek, den heer Paúl. Ook de wegzending van een of meer oorlogsschepen, hangt af van den loop en den uitslag der diplomatieke onderhandelingen over onze toekomstige verhouding met dien Staat.

Voor terugkeer komt het eerst aan de beurt het pantserschip „Heemskerck", omdat dat oorlogsvaartuig behoort tot den binnenlandschen dienst hier te landen.

De thans ingetreden toestand brengt geen verandering in de tegen Januari a. s. voorgenomen uitzending naar West-Indië van het pantserschip „Utrecht" omdat deze bodem bestemd is tot aflossing van de „Gelderland" als stationsschip in de Kolonie.

De Minister van Buitenlandsche Zaken ontving van vele zijden uit binnen- en buitenland en van tal van hooggeplaatste diplomaten gelukwenschen met den succesvollen voorloopigen uitslag van zijn beleid in de Venezolaansche moeilijkheden.

Bij het departement van Buitenlandsche Zaken is bericht ontvangen, dat de heer Paúl, laatst afgetreden Minister van Buitenlandsche Zaken in Venezuela, heden van daar vertrokken is in missie naar Parijs en 's-Gravenhage tot het voeren aldaar van onderhandelingen.

*De Residentiebode.*

Wij hebben alle reden, om over de oplossing van ons conflict met Venezuela ook uit internationaal oogpunt zeer voldaan te zijn.

Nederland telde onder de mogendheden tot dusver niet mee.

Dit lag niet enkel aan onze kleinheid, maar voor een groot deel aan de onbeduidendheid en slapheid van ons diplomatiek beleid, of liever wanbeleid.

Wij hielden ons niet enkel op den achtergrond, wij wischten ons zelven als het ware uit, wij waren angstig bezorgd dat mocht blijken dat wij er nog waren.

We wenschten het liefst gerekend te worden tot de bedekt bloeienden, met de klemtoon op bedekt.

De Europeesche pers nam dan ook zoo goed als geen notitie van ons.

De Venezuela-kwestie heeft daarin een gunstige wijziging gebracht.

Heel de pers, zonder onderscheid van landaard, looft het beleid der Nederlandsche regeering, haar belistheid, kloekheid, doortastendheid bij wijze gematigdheid.

Nederland is thans weer in tel.

Daarvoor komt onzen minister van Buitenlandsche Zaken alle lof toe.

Moge de goede meening, die men thans algemeen van ons land heeft, door onze houding in de toekomst bestendigd worden.

Voor overmoed behoeft men niet beducht te zijn; het geldt het ontzeilen der klip van bleuheid en zelfgeringschatting.

*Het Huisgezin*

De minister van Buitenlandsche Zaken heeft gisterenmiddag in de Tweede Kamer de volgende mededeeling gedaan:

„Na de ontdekking van een komplot tegen het leven van de vicepresident van Venezuela is een nieuw ministerie gevormd en zijn eenige vrienden van den president Castro gevangen genomen.

„Den 21sten December heeft de fungeerende president Gomez als vriendschapsbetuiging, in afwachting van nadere regeling door middel van gedelegeerden, gelast, de uitvoering van het decreet van 14 Mei te schorsen, vertrouwende dat Nederland de maritieme demonstratie in de Venezolaansche wateren ook schorst.

„In afwachting van het herstel van het Venezolaansche consulaat op Curaçao is de Duitschen consul gemachtigd, om uit te klaren. (Bravo's)."

Gistermiddag is vanwege de betrokken departementen (Marine en Koloniën) aan de commandanten der oorlogsschepen in de Venezolaansche wateren telegrafisch order gegeven de vlootdemonstraties te doen ophouden.

Met het oog op den veranderden toestand in Venezuela en in onze verhouding tot dat land, zal het, aldus verneemt men, niet lang meer duren, of van hier zullen bevelen uitgaan in zake den terugkeer van een of meer oorlogsschepen, thans in de West-Indische wateren bijeen, naar Nederland.

Het is hier reeds uit den loop van het geheele geschil met Venezuela bekend, dat de heer Paul, die als minister van Buitenlandsche Zaken deel uitmaakte van Castro's kabinet, dat thans gevallen is, steeds den indruk heeft gelaten, dat hij onze zaak altijd goedgezind is geweest. Zijn benoeming dadelijk na zijn aftreden door het nieuw opgetreden bewind tot gezant, belast met een verzoeningsgezinde zending naar buitenlandsche gouvernementen, wordt beschouwd als tevens in te sluiten de opdracht, om met de Nederlandsche regeering onderhandelingen aan te knoopen over de oplossing van het geschil tusschen beide landen. Men wist reeds heden te zeggen, dat de heer Paul binnen korter of langer tijd daartoe in Den Haag zou komen.

*Het Vaderland*

De Fransche pers drukt algemeen haar tevredenheid uit over Castro's val. De *Temps* en de *Liberté* zeggen, dat Nederlands krachtige houding aandeel heeft in deze gelukkige verandering. De *Liberté* komt scherp terug op de houding der Fransche regeering. Men heeft de zakenkwestie boven de waardigheid doen gaan— zegt het blad—, men zie thans nog duidelijker welk een bedroevende dwaling dit was. Frankrijk was de dupe en belachelijk.

Het *Berl. Tagebl.* schrijft: De verstandige Nederlanders, die het tot dusver beter met Castro wisten klaar te spelen dan groote en krachtige mogendheden, beter dan Duitschland, Engeland en Amerika, wisten reeds, dat Castro's rol was afgespeeld, toen hij te Berlijn aankwam. Zij hebben zich er heusch niet over opgewonden, dat hem van de Wilhelmstrasse nog onvermijdelijke en magere groeten werden overgebracht.

De Londensche bladen van verschillende richting drukken hun tevredenheid uit over Castro's val. Zij vertrouwen dat Castro buiten de zaken van Venezuela zal blijven. Er wordt een nieuw tijdperk voor de republiek onder hoopvoller vooruitzichten door geopend.

Dit schijnt, volgens den telegrafischen correspondent te New York der *Globe*, mede de algemeene meening in de Vereenigde Staten te zijn.

Gomez zelf ontkent de rol van dictator te willen spelen; hij zal trachten een coalitie-bewind te vormen na verstandhouding met de tegen Castro gezinde leiders der muiters in Zuid-Venezuela. Vervolgens zal hij de bekrachtiging van het congres op zijn verkiezing tot president zien te krijgen, waarna hij allereerst een nieuwen modus vivendi ten opzichte van Nederland zal zoeken, die vooraf al zal gaan aan een voorstel om alle hangende door Castro veroorzaakte kwesties met de Europeesche mogendheden scheidsrechtelijk op te lossen.

De *Etoile Belge* zegt, dat de buitenlanders zich slechts kunnen verheugen in de omverwerping van Castro en dit te meer nu diens opvolger als eerste daad een belangrijke genoegdoening schonk aan de rechtvaardige eischen van Nederland.

——(0)——

## Oorlog ?

Uit de Nederlandsche couranten klijkt, dat men aldaar een paar dagen lang in onzekerheid heeft verkeerd, of Venezuela aan Nederland den oorlog had verklaard of niet.

Een communiqué aan de bladen was ter geruststelling noodig.

„Aan het Departement van Buitenlandsche Zaken staat de meening vast, dat de afkondiging van den staat van beleg in Venezuela, waarvan het bericht uit Caracas naar alle deelen der wereld is overgeseind, en waarbij de woorden „State of war" gebruikt zijn, de de aanleiding is geweest tot de misvatting, dat Venezuela aan Nederland den oorlog had verklaard.

„Aan de zinspeling van Castro, in een gesprek te Berlijn, op de mogelijkheid der zending van vertrouwde agenten naar Nederland, een uitlating, welke nagenoeg onopgemerkt is voorbijgegaan, wordt hier nogal waarde gehecht, te meer daar op het voorstel der Venezolaansche Regeering, gedaan in haar tweede, begin November ontvangen nota, aan het Nederlandsche Gouvernement om onzerzijds een diplomatiek persoon naar Caracas af te vaardigen, niet is ingegaan.

Het Centraal Correspondentie-bureau voor Dagbladen te Amsterdam meldde verder:

„Vrijdag hadden wij een onderhoud met den Minister van Buitenlandsche Zaken, naar aanleiding van het bericht, dat Venezuela aan Nederland den oorlog zou hebben verklaard. Z. E. achtte het zeer onwaarschijnlijk, dat de gezant der Vereenigde Staten van Amerika te Bogotá reeds bericht zou hebben ontvangen van de oorlogsverklaring, te meer daar de telegraphische dienst gestoord is tusschen Venezuela en Colombia. Bovendien verzekerde de Minister ons, dat hij persoonlijk alle reden heeft te vermoeden, dat Nederland in de *Venezolaansche quaestie den goeden weg op is, zoodat, naar Z. E. vermoedt, binnenkort geheel andere berichten zullen worden ontvangen.*

„Intusschen wees hij er ten slotte op, dat desondanks de mogelijkheid geenszins is uitgesloten, dat de stand van zaken een andere wending heeft genomen, dan hij zich voorstelt en verwacht. Zekerheid te dien opzichte kan hij intusschen niet geven. De telegraphische dienst tusschen Amerika en hier is echter wel zoo goed ingericht, dat, ingeval Venezuela den oorlog had ververklaard, dit reeds officieel in Den Haag bekend moest zijn. Bovendien wees Z. E. er op, dat de Staatssecretaris van Buitenlandsche Zaken in Amerika aan het bericht van de oorlogsverklaring geen geloof hecht en deze het in de eerste plaats zou kunnen weten."

——[o]——

## Het opbrengen der Kustwachters

De *Standaard* schrijft:

Het was een gelukkige greep, dat de Regeering voorshands van de blokkade der kusten van Venezuela afzag, en zich bepaalde tot het opbrengen van de kleine gewapende kustschepen, die Castro er op na hield.

Een blokkade zou een te groote inspanning van onze kleine vloot hebben gevorderd. Niet Castro, maar de vreemde handel zou er onder geleden hebben, en ons allicht in moeilijkheden met andere mogendheden hebben gebracht.

En ook, men weet wel waar een blokkade begint, maar niet waar zij eindigt.

Mits we nu slechts niet de fout begaan, in het opbrengen van enkele kustwachters een groot maritiem succes te begroeten, verlamt het opbrengen van deze scheepjes het Gouvernement van Venezuela in zijn kustwacht; iets, wat bij dit groote land, dat veel grooter dan heel Duitschland of Frankrijk is, niets minder beduidt, dan dat de communicatie tusschen Caracas en het zuiden vrijwel is afgebroken.

Thans kunnen we afwachten, welke uitwerking deze verlamming van de Gouvernementeele kracht in Venezuela zelf zal hebben, vooral nu de president op reis is, en dus ook in het centrum van het bewind te Caracas de kracht gebroken is.

Er is altoos in Venezuela een oorzaak van misnoegen tegen den President. In even tien jaren tijds heeft hij, afgezien nog van zijn kostbare hofhouding, een kapitaal, men zegt van over de honderd millioen gulden op te garen *uit de publieke fondsen*. Nu is tien millioen gulden 's jaars een zeer aanmerkelijk deel van het kleine budget van dien Staat. Had men die tien millioen besteed, om jaar aan jaar de vloot te versterken, ook wij zouden er thans heel anders voor staan. Nu is door deze presidentiale tantièmes op bijna alle inkomsten de president verrijkt en het land verarmd.

Vermoedelijk zal de ontevredenheid hierover thans wel gaan meespreken, en blijkt het Gouvernement dan niet in staat, om zich op het zoo onmetelijk uitgestrekte terrein met militaire macht te doen gelden dan zal de zin om tot een vredelievende oplossing ook met Nederland te geraken, hand over hand veld winnen, en de ure niet verre meer zijn, dat onze schepen van oorlog kunnen terugkeeren."

# CORRESPONDENTIE.

## Ziekenverpleging op Bonaire.

Hoopvol blikken wij weer de toekomst in. Venezuela staat op het punt Holland weer vriendschappelijk de hand toe te reiken en de maisoogst mag reeds voor een groot deel gelukt geacht worden. Gaat alles zijn gang, gelijk men thans met grond mag hopen, dan zal spoedig alle ellende, die ons volk martelde, geweken maar ook vergeten zijn. Het zou echter jammer zijn, wanneer met dat alles, ook de lessen vergeten werden, welke die kommervolle tijden ons geleerd hebben. Want het leergeld daarvoor betaald, is werkelijk een beetje te duur; ten minste hier op Bonaire.

Daar zijn in het afgeloopen jaar namen op de doodenlijst geplaatst van menschen, wier verlies diepbetreurd wordt, en die, op zijn zachtst gesproken, langer hadden kunnen leven, indien hun het hoognoodige niet ontbroken had. Ik heb hier tafereelen bijgewoond, welke het hart van den grootsten wreedaard door medelijden zouden hebben vermurwd.

In schamele, bouwvallige hutten heb ik hier menschen zien liggen met een vreeselijke ziekte onder de leden, met den honger op hun uitgeteerd gelaat, overgelaten aan ziekenverplegers of verpleegsters van de onhandigste soort.

Hier was het een stokoude vader, wien men de verpleging voor een groot gedeelte opdroeg; daar een gebrekkige oom of tante, weer elders een of ander der geburen; wijl allen, die in dat huishouden nog geschikt waren voor den arbeid gedrongen waren van honk te gaan omnaar hun mate zoodoende iets te verdienen tot onderhoud van hun dierbaren zieke en van zich zelve.

Ik heb menschen ziek zien liggen in huishoudens, waar de verdiensten doodgewoon nul waren; die zoodoende de dus overgelaten waren aan de schaarsche aalmoezen van hun al even arme familieleden of geburen. In hun uitersten nood hebben zij zich gewend naar het gouvernement; maar ach hemel! daar was de kas zoo karig voorzien, dat men de stakkers weldra weg moest zenden met minder nog dan het weinige, dat ze vroegen, of wel met den troost „Gij hebt gegoede familie; dat zij u ondersteune."

En zoo zijn onder die zoogenaamde gegoeden, personen gerangschikt, die zelf eerder zouden kunnen vragen dan geven. Zoo hebben hier menschen, eindelijk vragensmoe, hun bedeltocht gestaakt, en hun zieken overgelaten aan de liefdegiften der hun omringende armen. Die liefdegiften heb ik meermalen gezien. Zij bestonden meerendeels uit hetzelfde voedsel, waarvan zij leven; met dit verschil, dat het thans koud geworden was, en door het lang blijven staan zoo onoogelijk en zoo onsmakelijk was, dat je er gewoon weg van walgde. Zóó en niet anders is het geweest verleden jaar; toen de doodsklok elk oogenblik een nieuw sterfgeval aankondigde; en zóó is het op het oogenblik nog het geval met de minder talrijke zieken. Mij dunkt, het moet wel een hopelooze toestand zijn voor onzen ijverigen dokter BERGEN, die blijken gegeven heeft, dat hij hart heeft ook voor onze arme zieken. Hij moet wel in denzelfden wanhopigen toestand verkeeren, als een landbouwkundige met zijn proeven bij aanhoudende droogte. Want het is een algemeen bekend feit; dat ter genezing van de meeste ziekten, goede verpleging en versterkend voedsel eene noodzakelijke voorwaarde zijn.

Een oogenblik is in dien toestand verleden jaar verandering en ook verbetering gekomen, toen het zoogenaamde hospitaal voor de zieken werd opengesteld. Daar werd elken zieke telken dage iets van gouvernementswege verstrekt; en daar stond de verpleging voortdurend onder toezicht van onzen dokter. Gretig is van deze openstelling van het hospitaal gebruik gemaakt, en met zulk succes heeft die maatregel gewerkt, dat ons geen enkel sterfgeval bekend is onder al diegenen, welke daarin opgenomen werden. Wie zal het daarom niet allerbedroevendst vinden, dat thans de kans tot heropening van deze allernuttigste instelling verkeken is; daar thans datzelfde hospitaal weer aan particulieren verhuurd en betrokken is. Wij hopen niet, dat zulk een ramp als die van verleden jaar ons volk opnieuw teistere; doch voorspellen, dat zulks niet meer mogelijk is, kunnen wij niet. Zij die tot de verhuring van het hospitaal zijn overgegaan, schijnen de toekomst niet zoo donker meer in te zien. Maar op welke gronden zij bouwen, is mij onbegrijpelijk.

Als zij maar niet op te lossen bodem bouwen, want tot nog toe is het aan geen menschenkinderen gegeven om de toekomst te kunnen voorspellen of te kunnen gebieden over leven en dood.

Waarheen zullen onze zieken thans vervoerd worden, wanneer er een besmettelijke ziekte uitbreekt? En zoo iets behoort hier heusch niet tot de uitzonderingen. Telkens en telkens hoort men, dat het monster „typhus" genaamd, hier zijn kop opsteekt. Ik kan statistieken overleggen waaruit blijkt, dat de typhus hier is uitgebroken op *verschillende* tijden in *dezelfde* huishoudens en helaas ook *verschillende* slachtoffers geëischt heeft in één jaar. Over zulke toestanden zou men in andere landen brand en moord schreeuwen; maar ons pacifiek Bonairiaansch volk blijft dat alles maar kalm en lijdelijk toezien en verdragen. En hierin schuilt misschien wel de oorzaak, waarom zulke erbarmelijke toestanden maar onverbeterd blijven voortduren. Van dit alles willen wij volstrekt geen verwijt maken aan het bestuur van Bonaire of aan onzen geneesheer. Het bestuur heeft gegeven wat het geven kon, en niemand kan meer geven dan hij heeft; onze dokter heeft klaarblijkelijk bewezen, wat zijn wetenschap vermag, toen het hospitaal geopend was; door hen allen, zonder uitzondering, volkomen hersteld naar huis terug te zenden.

Wij hopen slechts, dat zij niet zullen rusten en met ons hunne stem zullen verheffen bij het hoofdbestuur onzer kolonie; totdat ook in dit punt van algemeen belang, de hoognoodige maatregelen kunnen worden genomen.

De stilzwijgendheid en verdraagzaamheid van ons volk mag toch geen reden zijn, waarom wij zulke toestanden maar onveranderd laten voortduren. Een fonds ter ondersteuning van noodlijdende zieken, desnoods ter beschikking gesteld aan een armbestuur, dat met den toestand van het volk op de hoogte is, en een inrichting ter verpleging van enkele zieken of ter voorkoming van uitbreiding der besmettelijke ziekten, zijn, dunkt ons op een afgelegen eiland dringend noodzakelijk.

De verpleging in ons hospitaal op de manier van verleden jaar, toen elke zieke een geringe ondersteuning ontving van gouvernementswege, en verpleegd werd door een zijner familieleden, onder contrôle van onzen dokter, was werkelijk eene practische en toch niet dure verpleging.

*) Te Kralendijk stierven gedurende 1908:

| | | |
|---|---|---|
| kinderen | 33, | het vorige jaar 31. |
| volwassenen | 63 | „ 44. |
| Te Rincon | 1908 | |
| kinderen | 21, | het vorige jaar 8. |
| volwassenen | 25, | „ 8. |

# Nieuwsberichten.

## Curaçao.

### Kerkelijke Berichten.

Z. D. H. Dr. R. ANTONIO SILVA, Bisschop van Mérida (Venezuela) heeft wederom een schitterend blijk gegeven van zijn buitengewone, onvermoeide arbeidzaamheid. Het archief van het bisdom Merida, een der belangrijkste diocesen van Venezuela, heeft zeer veel te lijden gehad door de tijdsomstandigheden. De aardbeving van 1812 verwoestte het bisschoppelijk paleis en een groot deel van het Seminarie, waar het archief was ondergebracht. Mgr. LAZO DE LA VEGA verzamelde, wat nog was overgebleven en voegde er kostbare documenten aan toe van de Bisschoppen UNDA en BOSET

Bij decreet van 21 September, 1872 werden de Seminaries der Republiek opgeheven en dat van Mérida ingericht tot Universiteit, waardoor het archief toegankelijk was voor vele onbevoegde personen, totdat Mgr. LOVERA de stukken wederom kon verzamelen en afzonderlijk bewaren. De aardbeving van 1894 vernielde de boekenkasten, waardoor de documenten voor een tijd bleven blootgesteld aan weer en wind.

In zulk een treurigen toestand vond Mgr. SILVA het bisschoppelijk archief bij zijn benoeming tot bisschop van Mérida. Z. D. H toog onmiddelijk aan 't werk en onderzocht op zijn visitatiereizen de archieven der verschillende pastorieën. Op deze wijze konden nog vele oorspronkelijke stukken, of de copie daarvan verzameld, worden.

Om het thans bijeengebrachte materiaal voor een opnieuw verloren gaan te behoeden, heeft Monseigneur de stukken in vijf dikke deelen gerangschikt, waarvan het eerste deel reeds verscheen onder den titel: *Documentos para la Historia de la Diócesis de Mérida.*

Voor de kerkelijke geschiedenis in Venezuela zijn deze documenten van onschatbare waarde, zij zullen ook tot meerdere en vollediger kennis van het begin der Katholieke Missie op Curaçao van groote beteekenis wezen, daar Curaçao in den beginne van Venezuela uit bediend werd en in nauwe betrekking stond met het bisdom Zulia.

* * *

Religieuzen en vreemde Geestelijken hebben weder vrijen toegang in Venezuela. Ook wordt het subsidie aan de Bisschoppen weder uitbetaald.

### Onderwijs

Dinsdag 12 Januari ll. werd de nieuwe school op Sabaneta (Aruba) na een plechtige H. Mis door den Zeereerw. Heer Pastoor G. POTTEN, plechtig ingewijd in tegenwoordigheid van de overige drie Zeereerw. Pastoors van Aruba en de Weleerw. Mère THEONILLE en Sr. THEODORIQUE en de Eerw. Zusters, PHARAILDA en EDWINE, de twee onderwijzeressen der school.

Het volk toonde zich buitengewoon dankbaar. Eerebogen waren opgericht bij de Kommanbeursbaai, waar de Zusters Zondag landden, en allen heetten de Weleerw. Mère met haar nieuwe onderwijzeressen hartelijk welkom. De nieuwe school telt al 120 leerlingen. Zoo men alle kinderen had willen aannemen, die zich meldden, dan had men onmiddelijk een tweede school er bij kunnen bouwen. De schoolkaarten, vooral die van Aruba, trokken de aandacht. Vele ouderen wenschten weer jong te zijn om al dat moois te kunnen leeren.

Wij wenschen de parochie van Sabaneta geluk met het voorrecht eindelijk ook een Zusterschool te bezitten en hopen, dat het R. K. onderwijs aldaar rijke vruchten moge dragen.

### Inspectiereis.

Zaterdagmiddag keerde de Gouverneur met gezelschap aan boord van Hr. Ms. *Friesland* terug van zijn inspectiereis naar Aruba.

Z. H. E. G. had de beleefdheid Mère THEONILLE en Sr. THEODORIQUE aan te bieden de terugreis naar Curaçao per *Friesland* mede te maken. Van dit aanbod werd dankbaar gebruik gemaakt.

De volgende week vertrekt de Gouverneur naar Bonaire ter inspectie.

### Scheepvaart.

Van 16 — 31 Januari liepen onze haven binnen:

| | |
|---|---|
| Stoomschepen | 14 * |
| Goeletten | 23 |
| Bijlanders | 18 |
| | 55 schepen, |

*) oorlogsbodems niet meegerekend.

Wat is een paar weken tijds onze toestand wonderbaar veranderd! Men kent onze haven niet terug.

Vooreerst het herhaaldelijk in- en uitvaren der verschillende oorlogsschepen en het onophoudelijk manoeuvreeren met de kleinere stoomsloepen binnen de haven, maar bovenal het druk verkeer met onze curaçaosche schoeners.

Men kan zien, dat een ieder zijn best doet om de geleden schade spoedig weer in te halen.

Moge het steeds crescendo gaan; de scheepvaart is de hartader van ons bestaan.

### Venezuela-Curaçao.

De warme sympathie tusschen Curaçao en Venezuela is dezer dagen weer ten duidelijkste gebleken. Generaal RIERA kwam met de *Manzanares* zijn familie afhalen. Rijk gepavoiseerd stoomde de boot hier binnen, terwijl de Generaal staande op de commandobrug, naar alle kanten de groeten beantwoordde, die hem onder gejuich werden toegezonden.

Het was een feestelijke, blijde inkomst.

Gedurende zijn verblijf werd hem in het Hotel Americano een diner aangeboden. De militaire kapel speelde gedurende het diner. Zondagmiddag was de Handelskade, waaraan de *Manzanares* lag gemeerd, zwart van volk, de boot bleek te klein voor al de bezoekers, die van den Generaal en zijn geachte familie afscheid wilden nemen. Opnieuw pavoiseerde de boot en speelde de muziek en juichte de menigte. Het was een echt vredesfeest.

### Nieuwe lijn.

Toen in April de *Navegacion Costanera de Vapores Venezolanos* haar nieuwe vaart op Curaçao had geopend met de *Manzanares*, brak de Pest in Venezuela uit en volgde het Mein decreet etc. zoodat het bij deze eerste boot bleef.

Nu heeft deze Maatschappij opnieuw hare vaart naar Curaçao geopend.

De reisroute is als volgt; Ciudad Bolivar, Trinidad, Carúpano, Cumaná, Guanta, La Guaira, Pto. Cabello, CURAÇAO, La Vela en Maracaibo en vice versa. De Heeren S. E. L. MADURO & SONS zijn agenten dezer lijn.



### Venezuela-Nederland.

De Heer J. de J. PAUL is wonderwel geslaagd in zijn onderhandelingen met Frankrijk. Ook het geschil met de Fransche Kabelmaatschappij is zoo goed als bijgelegd. Dinsdag 19 Januari ll. vertrok hij naar Den Haag, en is dus op het oogenblik aan 't onderhandelen met Z. Exc, den Minister van Buitenlandsche Zaken.

Het groote nieuws voor Curaçao zal wezen de afschaffing der 30 % additioneele rechten.

Het Protocol van 1894 werd reeds de vorige week opnieuw verbindend verklaard.

Ook lazen wij, dat de zoutmonopolie is afgeschaft en de visschers veel minder rechten hebben te betalen.

Een handelsovereenkomst, een consulair verdrag, algeheele vrijheid voor onze schepen, ook de kleinere, (een klein schip dezer dagen naar Venezuela uitgeklaard werd niet toegelaten, maar teruggezonden) en afschaffing der 30 % moeten dus de vruchten zijn der besprekingen, welke op het oogenblik in Den Haag worden gehouden.

De kabel, hopen wij, zal spoedig ons dit goede nieuws brengen.

### De Oorlogsschepen.

Vrijdag van de vorige week verliet ons het fransch oorlogsschip *Cassard*. Het vertrok naar Martinique. Zaterdag vertrok ook de Amerikaan *Dolphin*.

Het Nederlandsch eskader, *De Ruyter*, *Gelderland Friesland* stoomde Maandag morgen gezamenlijk uit, juist toen het groote Amerikaansche slagschip *Maine* onze haven passeerde. *De Ruyter* salueerde, welken groet aanstonds werd beantwoord.

De *De Ruyter* en *Gelderland* liepen 's middags weer binnen, de *Friesland* zette koers naar Aruba.

In de volgende dagen gingen *De Ruyter* en *Gelderland* wederom buitengaats en kwamen op verschillende tijden binnen.

### De Kanonnen van Castro.

*El Pregonero* van Caracas heeft het volgende vermakelijke bericht:

Castro meende met zijn groote kanonnen de Europeesche Mogendheden in bedwang te kunnen houden.

Maar wat is nu geschied?

Toen de haven van La Guaira door een Amerikaansch oorlogsschip werd gesalueerd zou het fort *Vigía* antwoorden en „pst" zei het eerste kanon, „pst" het tweede en zoo vervolgens alle; geen enkel kanon kon vuur geven. Het Venezolaansch oorlogsschip *Zamora* moest toen de honneurs maar waarnemen en zijn kanonnetjes afschieten.

Het blad besluit:

„Zóó zijn alle gaven ons door Castro achtergelaten.

Leugen, leugen en nog eens leugen."

### Openbaar Onderwijs.

Met de *Prins der Nederlanden* is de Heer F. STEL, een nieuwe onderwijzer voor de Openbare School, hier aangekomen.

### Gele Koorts.

In Suriname zijn van het begin der ziekte tot 10 Januari ll. 28 gevallen geconstateerd, waarvan: 7 overleden, 18 als hersteld ontslagen en nog 3 onder behandeling.

Het enkele geval dat zich alhier op Curaçao 11 Januari ll. openbaarde, heeft een gelukkig verloop gehad. De zieke is aan de beterhand.

### Welkom.

Met de *Prins der Nederlanden* is Donderdag alhier aangekomen Dr PH. F. MÖLLER, na zijne studieën in Nederland met een gunstig examen bekroond te hebben.

Wij roepen den jongen Dokter een hartelijk welkom toe in de Kolonie en wenschen diens geachte familie van harte geluk met zijn terugkeer.

### P. de Joncheere

keert morgen via New York naar Nederland terug. Onze geachte Collega's *De Curaçaosche Courant* en *El Imparcial* wijdden ZHEG. eenige welwillende woorden ten afscheid.

Het spijt ons, dat wij hierin niet kunnen meegaan met onze Confraters, op gevaar af onbeleefd te schijnen.

Wat hier enkel en alleen als beleefdheid is bedoeld, wordt in Holland nu eenmaal opgevat als goedkeuring der belastingwetten zelve en de gezamenlijke indiening daarvan op 1 Januari ll. Men heeft de Verslagen der Tweede Kamer over onze Begrooting er maar op na te zien om zich hiervan te overtuigen.

En nu meenden wij het werkelijk niet in het belang onzer Kolonie zulk een verkeerde opvatting nog te versterken.

### A. N. V.

Bestuurvergadering gehouden op den 4den Januari 1909 ten kantore van den Heer H. P. de Vries. Tegenwoordig alle leden met uitzondering van de Heeren H. J. P. Boomgaart, L. van der Veen Zeppenfeldt en Dr. M. C. Henriquez.

De Secretaris deelt mede:

dat van een comité te Den Helder bestaande uit de Heeren van Asbeck als Voorzitter, C. M. Cremers als Penningmeester en B. Burgers als Secretaris, een bedrag van f 670.— door tusschenkomst van den Heer F. Tydeman, Kolonel van Hr. Ms. „de Ruyter" is ontvangen, als opbrengst eener inzameling ten behoeve van de noodlijdenden in de Kolonie.

Het Bestuur heeft met voldoening kennis genomen van het werk van het comité en besluit door tusschenkomst van den Secretaris dat comité en allen die hebben bijgedragen den warmen dank van de arme bevolking van Curaçao te betuigen.

De bijdragen voor de noodlijdenden beloopen tot heden:

| | |
|---|---|
| Ontvangen van den Administrateur „A. N. V." | f. 3465.35 |
| Ontvangen van den Directie K. W. I. „Maildienst" | 450. |
| Ontvangen van den Handel & Ind. Mij „Curaçao" | 250. |
| Ontvangen van het Comité te den Helder | 670. |
| | f. 4835.35 |

Besloten wordt ter verdeeling onder de noodlijdenden te geven aan den Bisschop op Curaçao: Eenentwintighonderd gulden (f. 2100.) voor de Katholieke noodlijdenden; aan de Vereenigde Protestantsche Gemeente en de Dameskrans „Eendracht maakt macht": Eenduizend gulden (f. 1000.) voor de Protestantsche armen; aan de Ned. Port. Israelitische en de Ned. Herv. Israelitische Gemeenten respectievelijk: Achthonderd gulden (f. 800.) en Tweehonderd gulden (f. 200.) voor de armen harer gemeenten. Aan het Bestuur der Afdeelingen Bonaire en Aruba worden respectievelijk: Driehonderd gulden (f. 300.) en tweehonderd gulden (f. 200.) ter verdeeling overgemaakt, terwijl elk Bestuurslid gemachtigd wordt bijdragen te geven aan noodlijdenden tot een bedrag van Veertig gulden (f. 40.)

Het vieren van het St. Nicolaasfeest heeft een tekort achter gelaten in de kas van de Afdeeling Aruba; het Bestuur besluit vijfentwintig gulden (f 25.) uit de kas der Groep te bestemmen, om het tekort te helpen dekken.

De Penningmeester deelt mede, dat hij het aandeel van de Groep in de kosten bedragende f. 101 voor het aanschaffen van een lichtbeeldentoestel heeft afgedragen aan den Voorzitter van „Onze Vloot".

Ten slotte wordt besloten, dat de Weleerwaarde Heer V. M. Zwijsen verzocht zal worden zijne lezing over Vondels „Lucifer" te houden op de in Februari a. s. te houden Algemeene Vergadering. De Heer H. P. de Vries belooft bij diezelfde gelegenheid eene lezing te zullen houden. De Heeren Moses S. L. Maduro en Ed. S. Lansberg worden belast met de regeling van muziek en zang voor dien avond.

Na de vergadering is ontvangen voor de noodlijdenden in de Kolonie van Afdeeling Chicago $26.65.

Van den Administrateur in Dordtrecht is bericht ontvangen, dat met de volgende mail een bedrag van f. 2.500. zal worden overgemaakt.

**Voor de Noodlijdenden van Curacao.**

Naar wij vernemen heeft zich op initiatief van het A. N. V., dat hiertoe was aangezocht door de Vereeniging „Oost en West", een commissie gevormd tot het houden van een Voorstelling-avond in Thalia ten bate van Curaçao.

De commissie bestaat uit de volgende personen: Mejuffrouw Halfhide, J. A. Bueno de Mesquita, H. Booms, H. Juda, H. E. Janssen.

Van wege het N. Verbond hebben de heeren D. Fernandes en S. da Silva in deze commissie zitting.

In Februari zal deze voorstelling-avond plaats vinden.

*De Surinamer.*

**Curacao.**

Niet over onze kolonie maar over de likeur *Curaçao* schreef *De Surinamer* in zijn nummer van 3 Januari ll:

„Zoo schijnt een internationaal conflict zelfs gunstig om de aandacht weer eens op sommige koloniën te vestigen. Zelfs de Engelsche Economist geeft aanteekeningen over de Hollanders op Curaçao. Er wordt een gunstige aanteekening aan gewijd, want de Engelsche consul aldaar noemde de vooruitzichten van het eiland, als onmisbare en voornaamste stopplaats op de aanstaande reis door het Panamakanaal. Als voornaamste middel van bestaan wordt genoemd de vervaardiging van stroohoeden en van de beroemde likeur.

Wat het laatste betreft, is de Economist niet geheel juist ingelicht. Curaçaosche likeur komt niet van Curaçao, maar van de firma's Lucas Bols en Wijnand Fockink, die dus Amsterdam bijna monopolie doen houden.

Wel wordt op Curaçao een vrucht gekweekt, de Curaçaosche appel, wiens schil daar gedroogd wordt, om vervolgens tegen zeer hooge prijzen aan de Hollandsche distillateurs verkocht te worden, Op Haïti wordt dezelfde vrucht verbouwd, doch haar schil is van smaak en geur lang zoo pittig en aromatisch niet als de Curaçaosche.

Het eiland Curaçao en de likeur Curaçao zijn dus wel onafscheidelijk."

En in het volgend nummer:

„Naar aanleiding van ons bericht „Curaçao" (in de rubriek gemengde berichten" ll. Zaterdag) ons van bevriende zijde toegezonden, ontvingen wij van den heer Geo. R. de la Fuente (Java-Store) een kleine kantteekening:

Zeer juist is hetgeen de „Economist" mededeelt n. l., dat de Likeur „Curaçao" op dat eiland van dien naam ook wordt vervaardigd.

Twee soorten van „Curacao" wordt er gemaakt Dry en Zoete „Genuine Curaçao Liqueur — Tonic" — heeft een groene kleur, in een glaasje geschonken en door 't licht 's avonds gezien, is deze paars, zoozoodat de gast die 's avonds een glaasje „Curaçao" heeft gedronken, en deze nooit te voren heeft gezien, in de meening blijft een glaasje PAARSE likeur te hebben gedronken.

Een der hoofdfabrikanten is de firma SENIOR & Co., Calle del Comercio No. 32 Curaçao. Ik zie in deze firma een tweede Dr. Siegert met zijn Angostura Bitter die over de geheele wereld bekend en zeer gewild is. Deze likeur wordt bij duizenden flesschen niet alleen naar Amerika maar ook naar de Eng. koloniën geëxporteerd.

Zij wordt voor Curaçao wat de Bayrum is voor St. Thomas, daarom zal 't mij niet verwonderen als de Amerikanen, na voltooiing van 't Panamakanaal zich daar zullen vestigen voor de exploitatie.

In de hotels in de Eng. koloniën vindt men nagenoeg niet anders dan likeur van Curaçao of Benedictine."

Wij hopen, van harte, dat de Heer GEO R. DE LA FUENTE gelijk hebbe en onze likeurstokerij nog een schitterende toekomst te gemoet ga.

Volgens het Koloniaal Verslag 1908 werden van hier uitgevoerd aan *likeur*:

| | | |
|---|---|---|
| 1905 | 1906 | 1907 |
| 180 | 191 | 184 kisten |

ter waarde van

f 1440. f 1528 f 1472.

aan oranjeschillen:

| | | |
|---|---|---|
| 5932 | 15423 | 9060 KG. |

ter waarde van

f 2966 f 13880 f 8154

De twee hoofddistillateurs, de firma SENIOR & Co en JOUBERT & Co. werden beiden op de Koloniale Tentoonstelling bekroond.

**Bacoven-export.**

Onze Zusterkolonie ondervindt met de bacovencultuur meer moeilijkheden, dan men verwacht had.

De nieuwe vruchtenbooten der K. W. I. M. zijn berekend op 30000 bossen. Zaterdag 26 December werden met het stoomschip *Suriname* 10106 bossen verscheept. Dat is de eerste maal, dat het export over de 10000 gaat.

Wij wenschen Suriname geluk met deze eerste 10000 en hopen, dat het steeds crescendo moge gaan.

**Botanisch Onderzoek der Benedenwindsche eilanden.**

Naar wij vernemen bestaat er bij de „*Maatschappij ter bevordering van het Natuurkundig onderzoek van de Koloniën*" het plan, om in aansluiting met een onderzoek in 1906, gedaan door den Heer J. BOLDINGH naar de flora van de drie Nederlandsche Antillen St. Eustatius, Saba en St. Martin — eveneens een onderzoek naar den plantengroei van de eilanden Curaçao, Aruba en Bonaire te doen plaats hebben. Voor zoover de definitieve plannen nu reeds vaststaan, zal de Heer J. BOLDINGH, die de resultaten van zijn eerste reis binnenkort zal publiceeren, zich daartoe in de laatste maanden van 1909 en begin van 1910 hier op onze eilanden bezighouden met de studie van den plantengroei. Terwijl deze studiereis ondernomen wordt door steun van bovengenoemde Maatschappij, hebben zich verder bereid verklaard eveneens financieel te helpen: *de Koninklijke Academie van Wetenschappen, het Aardrijkskundig Genootschap, het Provinciaal Utrechtsch Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen en het Koloniaal Museum te Haarlem.*

De benoodigde geldmiddelen worden geheel bijeengebracht door wetenschappelijke lichamen. Ook het doel van de studiereis maakt zich geheel los van elk resultaat, waarvan financieel voordeel of iets dergelijks verwacht kan worden. De leemte, die er bestaat in de kennis van de flora onzer West-Indische eilanden, aan te vullen, is het eenige doel van deze evenals der vorige studiereis.

Ongetwijfeld zal den heer BOLDINGH ook op deze eilanden de welwillende hulp der bewoners ten deel vallen, welke hij in groote mate op de eilanden Boven den Wind heeft ondervonden en leeren waardeeren.

# VENEZOLANIA.

*New-York Herald 1 Jan. 1909.*

*Caracas* (via Trinidad) 29 Dec. 08. Driehonderd van Castro's politieke gevangenen, die in boeien zuchtten, zijn losgelaten en de gevangenissen zijn nu ledig. Als Castro's eigendommen in Venezuela niet toereikend zijn om de eischen tot schadevergoeding te voldoen, dan is het niet onwaarschijnlijk, dat beslag zal aangevraagd worden op de deposito's, die hij in Europeesche banken heeft.

Een nieuw tijdperk is heden in de betrekkingen van Venezuela met Amerika ingetreden door de hartelijke ontvangst door Regeering en volk van de officieren van de *Dolphin*, wier commandant is Thomas Washington.

Al de officieren waren heden op de receptie en deelden President Gomez mede, dat zij naar La Guaira gezonden waren en naar Caracas kwamen om het gebruikelijke officieele bezoek aan den President te brengen; zij wenschen hem hunne gelukwenschen aan te bieden naar aanleiding van zijn Presidentschap en verklaarden, dat zij zeker ervan waren, dat Venezuela onder zijn bestuur zou groeien en bloeien.

Commandant Washington drukte zijn dank uit aan regeering en bestuur voor de hartelijke ontvangst en zegde, dat hij daarvan bericht zou doen aan zijn gouvernement.

Pres. Gomez dankte in zijn antwoord voor de beleefdheid van de Amerikaansche Regeering die haar verlangen had te kennen gegeven, spoedig de diplomatieke betrekkingen hersteld te zien, niet alleen met de Ver. Staten, maar met al de beschaafde naties, en zegde, dat hij hoopte spoedig vertegenwoordigers naar Washington te kunnen zenden.

*Berlijn 31 Dec.*— Dr. Israel bezocht heden Castro en na een lang en nauwkeurig onderzoek, oordeelde hij, dat eene operatie noodzakelijk was. Castro aanhoorde dit onwelkome nieuws met de hem eigen onverschilligheid, zeggende, dat hij blij was, daar de operatie een einde zou maken aan de pijn die hij leed, en hem weer een door en door gezond man zou maken. Daarna wenschte hij Dr. Israel een gelukkig nieuwjaar.

*Washington 31 Dec.*— Al de bestaande moeilijkheden tusschen de Ver. Staten en Venezuela zullen bij arbitrage geregeld worden. Dit resultaat is bereikt door den President Gomez en Mr. William I. Buchanan, speciaalen commissaris der Ver. Staten in zake de onderhandelingen voor de hervatting der vriendelijke betrekkingen met Venezuela.

Het staats-departement zal dit resultaat officieel bekend maken.

Berichten dien aangaande, heden op het staats-departement ontvangen, zijn nog niet openbaar gemaakt om politieke redenen. Alleen deelde men mede, dat Mr. Buchanan te Caracas is aangekomen en voorgesteld door den Braziliaanschen Gezant.

*Londen 3 Jan. 1909.*— De Correspondent van de *Daily Mail* in Berlijn deelt mede, dat Castro, de vroegere President van Venezuela, plotseling erger geworden is en teruggekeerd naar Dr. Israel's hospitaal, waar hij binnen weinige dagen de nieroperatie zal ondergaan.

*Berlijn 4 Jan.*— Castro is dezen morgen door Dr. Israel geopereerd. De operatie was zóó gevaarlijk, dat Castro, alvorens ze te ondergaan, eerst de volgende verklaring wenschte te doen:

„Ik kan alleen mijne voldoening „uitspreken over deze voorgenomen „operatie, daar de heele wereld nu „kan weten, dat ik niet naar Duitsch„land gekomen ben, om de verant„woordelijkheid te ontvluchten, en „veel minder omdat ik een oogen„blik gedacht heb aan hetgeen in „Venezuela ging gebeuren gedurende „mijne afwezigheid."

Men begrijpt, dat Generaal Castro de operatie, uitstekend doorstond.

*Washington 6 Jan. 1909.*— William W. Russell, die gezant was der Ver. Staten, toen de betrekkingen tusschen N. Amerika en Venezuela werden afgebroken, zal naar dien post terugkeeren. Mr. Russell zal zijne betrekking aanvaarden zoodra de speciale Commissaris Mr. W. I. Buchanan zijne taak volbracht heeft en terugkeert naar de Ver. Staten.

Berichten heden van Mr. Buchanan ontvangen geven, te kennen, dat de onderhandelingen zachtjes en snel vorderen. Er wordt door het staats-departement niets uitgelaten aangaande de lijn die gevolgd zal worden in het regelen der eischen van Amerika; maar men houdt het ervoor, dat aan Mr. Buchanan volmachten gegeven zijn, die hem ruime speling laten. Men verwacht hem in een week tot tien dagen terug.

*Caracas 26 Dec.*— Men is reeds druk bezig, om overeenkomstig de beloften van President Gomez monopolies op te heffen. Verschillende monopolies zijn vroeger door het congres goedgekeurd; dientengevolge zullen er verscheidene formaliteiten vervuld moeten worden, alvorens zij kunnen worden afgeschaft.

Het monopolie voor de vaart op den Orinoco, behoorend aan Castro, bestaat niet meer, evenmin het monopolie van zoutvervoer uit de mijnen naar de verschillende havens der republiek.

Terzelfder tijd is de visscherij uit den doodslaap verrezen, waartoe zij gebracht was door den hoogen prijs van het zout. De regeering heeft nu bepaald, dat het zout door de regeering tegen halven prijs zal verkocht worden aan visschers. Het privilegie van Sr. Rendiles, om alleen vuurwapenen en ammunitie in te voeren, is overboord geworpen, alsook het uitsluitend recht om runderen te verkoopen in al de steden van af Caracas tot Puerto Cabello, welk recht aan Gral. Castro dagelijks de zuivere winst opbracht van $ 2000 dollars.

Bijna de eenige portretten van Castro, die in Caracas nog te zien zijn, bevinden zich in de verschillende kazernen en in de Gouvernements-bureaux. Alle andere, — er waren er veel,— zijn vernield. De studenten van Caracas verbrandden onder vele plechtigheden het groote portret, dat de muren van het hospitaal *Vargas* versierde. Onder de redevoeringen, die daarbij gehouden worden, behoort die van den Heer A. E. De la Rosa:

„Alvorens deze schilderij te vernie„len, die het schandelijk Caracas „voorstelt van een man, alvorens de„zen barbaarschen verdrukker van „de wetten en de burgers van Vene„zuela aan een laatste oordeel te on„derwerpen, is het voor het hospitaal „goed, hem vaarwel te zeggen niet „met een vriendelijken lach, maar met „een oprecht en duidelijk gebaar van „haat en afkeer!"

*Caracas 25 Dec.*— Dat Castro geen oogenblik er aan gedacht heeft, dat het Venezolaansche volk hem het gezag zou betwisten, blijkt duidelijk uit het feit, dat hij geen enkele zijner bezittingen te gelde gemaakt heeft alvorens te vertrekken. Hij liet millioenen achter aan eigendommen, die hij gemakkelijk had kunnen verzilveren, als hij maar het geringste vermoeden gehad had van wat stond te gebeuren.

Zijn zelfvergoding is daar de schuld van; want jaar in jaar uit, dag in dag uit werd hem op alle tonen voorgezongen, niet alleen, dat hij een veel grooter man was dan Bolivar, Napoleon en andere historische figuren, maar ook dat hij innig bemind was door het venezolaansche gepeupel. En hij was zoo dwaas het te gelooven.

Toen Gral. Gomez de aftreding van het kabinet van Castro doordreef, besloten Dr. Garbiras Guzmán, administrateur van Castro's goederen,— Generaal Julio Bermudez, directeur van den Telegraaf,— en de bataljonscommandanten Casanova en Angulo (de laatste een natuurlijke zoon van Castro), dat er onmiddelijk krachtige maatregelen moesten genomen worden voor 't geval dat het noodig zou zijn, Castro's gezag te handhaven. Geheime telegrammen werden naar Macuro gezonden, vanwaar zij in een boot werden overgebracht naar Trinidad, waar de Venezolaansche Consul ze moest overseinen naar Berlijn. Deze telegrammen deelden aan Castro alle bijzonderheden mede van hetgeen gebeurde en men vroeg hem, wat te doen. Het antwoord dat kwam, wordt gezegd te zijn: „Om de „slang te dooden, moet men den kop „verpletten. Geef Caracas een les."

Door een fout in de telegraafbestelling kreeg Gomez kennis van de telegrammen, gewisseld tusschen Castro en de samenzweerders en des avonds laat ontdekte hij dat het plan bestond om hem des nachts in zijne woning aan den Paradijs-weg te overvallen met het bataljon van Angulo.

Spoedig handelen, was nu zaak. 's Morgens om vijf uur reeds nam hij met zich Generaal Sarmiento, waarin hij vertrouwen stelde, in een rijtuig een reed naar de Mamey-kazerne, waarover Angulo het bevel voerde.

Hij sprong uit zijn rijtuig en riep het bataljon in de wapens. Dit bevel werd uitgevoerd, terwijl Angulo verrast door die onverwachte verschijning, er slaperig bij stond te kijken.

Om zeven uur kwam hij in de Casa Amarilla en vond daar den Gouverneur Cardenas, die geweigerd had zijne bediening over te geven aan Dr. Iturbe, die daags te voren tot Gouverneur benoemd was. Gomez hield hem de vuist voor den neus en zeide: „Uw samenzwering om mij te dooden „is ontdekt en verijdeld en gij gaat „naar de gevangenis."

Dr. R. Lopez Baralt, de minister van Binnenl. Zaken deelde hetzelfde lot. Dr. Garbiras Guzman werd vroeg in den morgen in nachtgewaad uit zijn bed gelicht en in dat costuum naar de gevangenis gebracht.

Kolonel Casanova, de Commandant van de Trinidad-kazerne, die ook in de samenzwering was, was spoedig bij de anderen in de Rotunda opgesloten; tegelijk met Gral. Bermudez, den directeur der telegrafie.

Ontelbare eischen worden nu bij de rechtbank ingediend tegen de bezittingen van Castro, die nu in handen zijn van Simon Bello, zijn zwager.

*Berlijn 8 Jan.*— De toestand van Gral. Castro is voortdurend uitmuntend. Hij heeft geen koorst en Dr. Israel zegt, dat zijn weerstands vermogen wonderbaar is. Hij deelde mede, dat hij de operatie zonder de minste vrees deed, omdat hij wist, dat Castro's hart en longen volmaakt gezond zijn.

Castro zit nu op in bed. Waarschijnlijk zal hem morgen toegestaan worden een weinig te loopen.

**INGEZONDEN MEDEDEELINGEN**



## Advertentiën.




Drukker:

ALFREDO F. SINTIAGO